

РЕШЕНИЕ

№ 373

гр. София, 22.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО II ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Иван Коев

Членове: Стефан Милев
Силвия Б. Русева

при участието на секретаря Мариела П. Миланова
като разгледа докладваното от Стефан Милев Въззивно наказателно дело от частен характер № 20231100602123 по описа за 2023 година

Постановената от Софийския районен съд (СРС) присъда № 325 от 29.11.2022 г. (по н.ч.х.д. № 7198/21 г.) е оспорена пред СГС като втора инстанция (глава 21 НПК) с въззивна жалба от частния тъжител А. Х. А., подадена чрез повереника му (адв. К. М.). С тази присъда подс. М. Ж. П., с ЕГН: *****, е бил оправдан по обвинението на 25 ноември 2019 г. в гр. София публично и „по друг начин“ (чрез статия, публикувана в електронната медия „Блиц“) да е оклеветил (чл. 148, ал.2, вр. ал.1, т.1-2, вр. чл. 147, ал.1 НК) тъжителя А., разпространявайки за него позорни обстоятелства и приписвайки му престъпления.

Жалбата, лаконично поддържана от адв. М. в откритото заседание пред СГС, е с искане по чл. 336, ал.1, т.2 НПК и с приведени към него аргументи за неправилността (процесуална и материално-правна) на проверяваната присъда: срещу застъпената в присъдата теза за липсата на несъмнена доказаност, че именно П. е изрекъл инкриминираните реплики, се възразява с довода, че св. К.Г. (журналист в ИА „Блиц“) категорично е потвърдила, че е предала в редакцията на медията записките си от интервюто, дословно отразяващи изявленията на подсъдимия; срещу приетото от СРС, че не от подсъдимия, а от ръководството на въпросната медия е зависело дали интервюто да бъде тиражирано, жалбоподателят изтъква, че тази преценка не влияе на съставомерността на деянието, защото очевидно в случая деецът е съзнавал, че прави изявленията си пред представител на журналистическата гилдия, а не в частен разговор „пред други лица“; и – не на последното място – твърдейки, че предявените с тъжбата факти са доказани, повереникът на обвинението ги оценява и като престъпни, защото с тях на тъжителя е било приписано криминално поведение (подкуп, участие в ОПГ, измама и изнудване).

Делото пред въззивната инстанция е разгледано без явяване на редовно призованите за заседанието подсъдим, защитник и частен тъжител, които не са

посочили уважителни причини за отсъствието си.

СГС намери, че следва да потвърди (чл.338 НПК) обжалваната присъда.

Постановеният с нея краен резултат – оправдаването на подс. П. – е съответен на доказателствата и материалното право, въпреки, че и обжалващият повереник е прав в някои негови доводи, и Районният съд е застъпил в мотивите си частично погрешни разсъждения. Касае се, обаче, за положения, които не са рефлектирали съществено върху правилността на фактическите и правни изводи, защото въззивната инстанция разполага със самостоятелно правомощие да коригира присъдата и само „относно мотивите и основанията за оправдаване на подсъдимия“ (чл. 337, ал. 3 НПК). Водещият аргумент, макар и изтъкнат като „второ самостоятелно основание“ СРС да признае П. за невинен по обвинението за клеветата, е изначалната обективна и субективна несъставомерност на фактите, произтичаща от обстоятелството, че спрямо инкриминираната статия в ИА „Блиц“ „...подсъдимият няма каквото и да било отношение към процеса на публикуването и момента, в който е станало това“ (мотиви, л.442 от н.ч.х.д.). Тук въззивният жалбоподател с основание възразява, че извършването на клеветата не изисква деецът да е част от механизма на разпространение на клеветническите твърдения (позорящи или приписващи престъпление), защото е достатъчно той да ги е направил достояние на трети лица, включително - и пред такива, разполагащи с възможността да ги тиражират „публично“ или „по друг начин“ (чл.148, ал.2, вр. ал.1, т.1-2 НК). От друга страна, обективният анализ на доказателствата, направен от първата инстанция, в действителност сочи, че деянието по тѣжбата е останало недоказано, защото по делото не е било несъмнено изяснено дали именно подс. П. е казал пред журналиста К.Г. инкриминираните фрази. И това се явява единственото законно основание, на което П. следва да бъде оправдан, тъй като „не се установява, че деянието е извършено от подсъдимия“ (чл. 304 НПК).

Обстоятелствата по делото са обосновано изяснени и не се налага въззивният съд да въвежда „нови фактически положения“ (чл. 316 НПК). На неустановена с точност дата през есента на 2019 г. подс. М. П. откликнал на покана за среща с пловдивския кореспондент на ИА „Блиц“ К.Г., пред която в свободен разказ (незаписан с аудио-техническо средство) П. изложил редица данни за проблемните му отношения с ч.т. А. А.. Оплакванията му, че е заплашван, изнудван и измамен от А. датирани от по-ранен период, защото във връзка с тях подавал редица жалби до прокуратурата. От разговора свидетелката Г. си водела писмени бележки, резюме от които изпратила в централната редакция на медията в гр. София. Така, на 25.11.2019 г. на сайта „www.blitz.bg“ била публикувана статията „Ексклузивни разкрития в Блиц за разбитата цигарена фабрика в Труд и предателството на съдружника на М.С.“, в която под формата на цитати били пресъздадени онези изявления на подс. П., станали повод за предявяването на тѣжбата: „Последният ни разговор, който проведохме аз и А. А. беше за пари. Той ми предлагаше пари, за да ме подкупи, за да не пускам в прокуратурата жалби срещу него. Тѣй като аз бях измамен от него. Това е една група, която върлува наред и удря хората с имотни измами ... С мен се свързаха хората на А., започнаха да ме дрогират системно, даваха ми да карам скѣпи коли, даваха ми пари, но в сравнение с това, което трябваше да получа за имотите, наследени от родителите ми, бяха дѣжобни суми. В същото време, дрогиран и неосъзнаващ какво правя, ме караха да прехвърлям имотите от наследството на тях. Системно ме малтретираха. Взеха ми около 108 декара апетитни имоти в пловдивския квартал „Остромила“, семейната ни къща там, която се доказва на всички инстанции, че тя е взета чрез измама, така ми отнеха и апартамента в центъра на Пловдив ... Изнудваха ме със сила и притискане. Удряха му, биеха ме, искаха да ми режат ушите. Тѣй като бях изнудван от А. да му прехвърля имотите си, започнаха да ме изнудват системно, даваха ми документално пари, които след това теглих под техен натиск и физическо малтретиране и им ги връщах на ръка. Това се правеше, за да изглеждат сделките легални. В същото време, принуждаван чрез насилието над мен, ме караха да прехвърлям имотите. Не съм бил съгласен да им ги прехвърля, а заради изнудването го направих“.

Това съдържание на цитираната статия, потвърдено от приетата в първата инстанция техническа експертиза, било разпространено и в други електронни медии с позоваване на първоизточника – ИА „Блиц“.

Няма никакъв спор, че съдържанието на цитираните изявления може да се оцени като съдържащо позорни обстоятелства за ч.т. А., защото го разкриват в негативна обществена светлина. Да се твърди, че тези „обстоятелства“ са приписали на пострадалия и престъпления, е донякъде пресилено, защото въпросното алтернативно проявление на клеветата изисква „приписващите“ твърдения да са фактически конкретизирани (по време, място, начин на осъществяване на деянията), а не само субективно оценъчни. Проблемът в случая не е свързан с това дали процесната статия е разпространила позорни (клеветнически) данни, а дали техен първоизточник (инициатор) е именно подсъдимият П.. И точно този елемент от състава на претендираното с тъжбата престъпление по чл. 148, ал.2, вр. ал.1, т.1-2, вр. чл. 147, ал. НК по делото е останал недоказан, защото изводът, че цитираните в журналистическия материал фрази, станали повод за обвинението, са казани дословно по същия начин от П., не е несъмнен и продължава да се основава на предположения, в разрез със забраната по чл. 303, ал.1 НПК.

Няма, впрочем, и противоречия по факта, че между св. Г. и подсъдимия е била проведена среща с цел интервю, на което последният е изложил оплакванията си срещу ч.т. А. А.. Но липсата на аудио-запис от разговора помежду им, който би бил най-обективното доказателство за казаното, налага обвинението да се основава единствено на показанията на Г., според които тя е предала водените от нея записки на централната редакция на медията в гр. София. Оттук нататък, обаче, свидетелката не е категорична какво се е случило с предоставената информация и била ли е тя предмет на последваща редакторска намеса, защото пред СРС Г. не е потвърдила, че приложената по делото статия е напълно идентична с използваните от подс. П. по време на интервюто изразни средства. Достатъчно показателни в тази насока са и показанията на св. И.К. – главен редактор на ИА „Блиц“, който също е разяснил, че предадените от репортерите и кореспондентите материали подлежат на редакторска корекция и преценка от ръководството на медията дали изобщо да бъдат публикувани.

Следователно, от съществено значение е не толкова поставеният като първо оплакване във въззивната жалба въпрос – „харесана“ ли е била статията от ръководството на ИА „Блиц“, за да се пристъпи към тиражирането ѝ, а по-скоро доводите, изложени във връзка с това - точно ли са били пресъздадени репликите на подсъдимия в публикуваното интервю. Защото и обидата, и клеветата са престъпления против честта и достойнството на личността и съставомерността им много често зависи от конкретния смисъл (изказ) на казаното. А когато няма гаранция, че то е пунктуално пресъздадено, е налице колебание в самата обвинителна теза, което не позволява аргументирането на изводи по предположения. Некоректен от страна на жалбоподателя е и прочитът на показанията на св. Колев, защото казаното от него – *„В много случаи публикуваните статии съдържат редакторска намеса. В тях има и съкращения, и допълнения, включително и агитационните информации също ги типаме“* – е тълкувано превратно, в смисъл, че свидетелят имал предвид само *„редакторска намеса, що се отнася до граматически и стилистически грешки, както и отстраняване на вулгарни и цинични изрази“*. Показанията му, обаче, изобщо не са в този смисъл, защото споменатите от Колев редакционни „допълнения“ няма как да се разглеждат като отстраняване на граматически или стилистични грешки.

Така, липсата на несъмнена доказаност на връзката между точните изразни средства в публикуваното интервю и действителните изявления на подс. П. пред св. К.Г. закономерно е направила обвинението недоказано с необходимия интензитет и е

предопределило оправдаването на П. – оправдаване, което следва да бъде потвърдено от СГС, ведно с произтичащия от него акцесорен въпрос за разносните, правилно разрешен от Районния съд в съответствие с чл. 190, ал.1 НПК.

Водим от изложеното, Софийският градски съд, НО, II въззивен състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА присъда № 325 от 29.11.2022 г. по н.ч.х.д. № 7198/21 г. на СРС (НО, 95 с.).

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____